

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: منابع طبیعی و محیط‌زیست **رشته:** مهندسی طراحی محیط زیست **گرایش:** **مقطع:** کارشناسی ارشد

نام درس: اثرات طرح های توسعه بر سیمای محیط **تعداد واحد نظری:** ۲ **تعداد واحد عملی:** ۰ **عنوان درس پیشنهادی:**

نام مدرس: دکتر نسیم صحرایی نژاد تمام وقت نیمه وقت مدعو محل برگزاری: کلاس آزمایشگاه

هدف کلی درس :

هدف اصلی از ارائه این درس در وهله اول، شناخت ماهیت و انواع طرح‌های توسعه‌ای و سپس شناسایی انواع فرآیندهای ارزیابی و نحوه تاثیرگذاری طرح‌های توسعه شهری و منطقه‌ای و طرح‌های عمرانی خاص بر روی منظر و ابعاد بصری آن و در نهایت آشنایی با تکنیکهای ارزیابی اثرات توسعه بر سیمای محیط زیست می‌باشد.

رئوس مطالب	
هفته اول	آشنایی با تعاریف و مفاهیم پایه (تعریف توسعه- انواع طرح‌های توسعه- انواع طرح‌های توسعه شهری و منطقه‌ای در نظام برنامه‌ریزی ایران - تعریف منظر و سیمای محیط- آشنایی با اهمیت منظر)
هفته دوم	معرفی و شناخت فرآیند ارزیابی اثرات توسعه بر محیط‌زیست (EIA)- آشنایی اجمالی با روش‌های ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA)
هفته سوم	معرفی پروژه‌های مشمول ارزیابی و شناخت اثرات آنها بر ابعاد مختلف زیست محیطی- اهداف، ضرورت‌ها و منافع بررسی اثرات طرح توسعه بر محیط‌زیست و سیمای محیط- ابعاد مختلف سیمای محیط و نحوه ارزیابی اثرات توسعه بر آنها
هفته چهارم	جایگاه ارزیابی منظر در فرآیند EIA- آشنایی اجمالی با انواع رویکردهای ارزیابی (ارزیابی سایت-محور و ارزیابی اثرات طرح‌های پیشنهادی)
هفته پنجم	آشنایی با مفاهیم پایه و مهم و تعاریف آنها در ارتباط با ارزیابی اثرات توسعه بر منظر (Aesthetic Value, Aesthetic Impact, Landscape Character, Landscape Impact, Viewshed Analysis, Visibility, Visual Exposure, Visual Impact, Visual Intrusion, Visual obstruction, Visual Resource, Zone of Potential Visual Influence)
هفته ششم	آشنایی با مشخصات طرح توسعه‌ای پیشنهادی شناسایی منابع بصری (Visual Resources)- (هویت منظر، کیفیت منظر- حس مکان)- اصول بررسی هویت منظر (Landscape Character)، کیفیات بصری منظر (Visual Quality) و حس مکان در منظر (Sense of Place)
هفته هفتم	فرآیند ارزیابی اثرات بر منظر (LIA) و کیفیات بصری (VIA)- ارائه اصول و راهکارهای اصلی
هفته هشتم و نهم	شناخت ابعاد تحولات سیمای محیط در نتیجه طرح‌های توسعه‌ای (تاثیر بر هویت، اثرات بصری)- آشنایی با مفهوم حساسیت منظر (Landscape Sensitivity) و معیارهای سنجش آن- آشنایی با مفهوم گیرندگان بصری (Visual Receptor) و سنجش میزان حساسیت آنها نسبت به تغییرات بصری منظر- روش‌های تعیین میزان شدت آثار بصری منظر (Magnitude of Visual Impact)- شاخص‌های بکارگیری رویکرد کاهش اثرات (Mitigation Measures)
هفته دهم	شناخت انواع اثرات و تکنیک‌های پیش بینی و ارزیابی بصری- امتحان میان ترم
هفته یازدهم و دوازدهم	آشنایی با فرآیند و مراحل انجام ارزیابی اثرات توسعه بر سیمای محیط- ماتریس ارزیابی بصری Hassel- ملاحظات کلی و تکمیلی در ارزیابی اثرات بصری طرح‌های توسعه‌ای- فرآیند تهیه گزارش ارزیابی منظر و مولفه‌های آن (ES)
هفته سیزدهم و چهاردهم	ارزیابی اثرات بر ویژگی‌ها و کیفیات اکولوژیک منظر (Landscape Analysis)
هفته پانزدهم	ارائه پروژه دانشجویان در زمینه ارزیابی منظر و کیفیات بصری آن
هفته شانزدهم	نقد و بررسی- جمع‌بندی مباحث- پرسش و پاسخ

توجه: در صورت تغییر مباحث و نحوه تدریس درس در هر نیمسال لازم است فرم مربوطه مجدداً توسط استاد محترم تکمیل و جهت به روز رسانی در اختیار آموزش دانشکده و سایت واحد قرار گیرد.

نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجوی در طی دوره:

- حضور فعال (مشارکت در مباحث کلاس) و انجام تمرینات کلاسی تا ۳۰٪
- آزمون میان ترم: تا ۳۰٪
- آزمون آخر ترم تا ۴۰٪
- جمع ۱۰۰٪ معادل ۲۰ نمره

منابع مطالعاتی:

- ۱ - منوری، مسعود، ۱۳۸۳، راهنمای ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح های گردشگری و طبیعت گردی. انتشارات کتاب فرزانه.
- ۲ - منوری، مسعود، ۱۳۸۸، اثرات زیست محیطی پروژه های توسعه. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.
- ۳ - مخدوم، مجید، ۱۳۹۰، دستورالعمل تهیه و تدوین طرح پارکداری و طراحی مهندسی پارکهای جنگلی و چارک های طبیعی. انتشارات مرکز نشر دانشگاهی (چاپ سوم)، تهران، ایران.

- 1- Hassel, N., 2005. Taralga Wind Farm Landscape Visual Assessment. http://www.planning.nsw.gov.au/asp/pdf/taralga_app_d_hassell_report-01.pdf (accessed October 2012).
- 2- Guidelines for Landscape and Visual Impact Assessment (GLVIA), 2015. 3rd Edition (Consultant Draft).
- 3- Visual Impact Assessment Guidebook, 2002. British Colombia.
- 4- Tudor, Christine, 2014. An Approach to Landscape Character Assessment. Natural England.
- 5- Landscape Character Assessment, Guidance for England and Scotland Landscape, 2002. Countryside Agency and Scottish Natural Heritage
- 6- LaGro Jr., James A., 2008. Site Analysis, A contextual Approach To Sustainable Land Planning And Site Design. John Wiley & Sons, Inc.